

Komentar: krenimo napred

Author: [Hashim Thaci](#)

Videli smo kako nas mrznja može uništiti – sada Srbi i Albanci moraju zajedno da rade na obnovi Kosova.

U sredi 17. marta, držao sam predavanje na Institutu za mir u SAD o mojoj viziji nezavisnog Kosova. Ta zemlja bila bi multietničko društvo, u kojem bi ljudi različitih rasa živeli i radili zajedno u miru, s jednakim pravima i pokazujući toleranciju i poštovanje za druge veroispovesti. Bila je to vizija koja se potpuno razlikovala od onoga što sam otkrio da se događalo na Kosovu tog dana: ljudi su demonstrirali, pucali i ubijali jedni druge, palili kuće, crkve i džamije; masa je bila van kontrole.

Odmah sam se vratio kući da bih pomogao da se zaustavi nasilje. Nekoliko narednih dana proveo sam obilazeci Kosovo, tražeci od Albanaca da se skloni s ulica, da se vrate kućama, i uveravajući Srbe da se bezbedno mogu vratiti svojim domovima. U tome nisam bio usamljen, jer su mnogi ljudi iz Demokratske stranke Kosova obilazili zemlju i smirivali situaciju. I premijer Bajram Redžepi i ministar Jakup Krasnici izasli su pred pobesnele mase ljudi i uspeli da ih smire.

Apsolutno osudjujem nasilje. Događilo se nešto loše što je nastetilo našem ugledu u svetu i dovelo do toga da nas optužuju kao tlačitelje. Gresi svaki Kosovar koji veruje da je to put koji vodi do nezavisnosti. Takvo ponasanje može samo koristiti Beogradu.

Vazno je krenuti dalje. Ipak, prvo moramo razumeti zašto je došlo do nasilja. Tragično utapanje tri decaka bilo je samo poslednja varnica koja je izazvala eksploziju. Zapaljiva situacija se stvara već pet godina. Pet godina stanovnici Kosova čekaju da međunarodna zajednica odredi nas konačni status; već pet godina niko u zemlji ne zna kakva mu je budućnost. Ova neizvesnost dovela je do nestabilnosti za sve, bez obzira na etničku pripadnost. A to je izazvalo strah. Teško je proceniti strah koji Albanci sa Kosova osećaju pred mogućnošću da se ponovo nađu pod upravom Beograda.

Pre nekoliko meseci, Beograd je zahtevao kantonizaciju ili podelu Kosova. Onima koji sada tvrde da je to najbolje rešenje, mogu reći samo ovo: nije uspelo u Bosni, i neće uspeli na Kosovu. Sustina kantonizacije je razdvajanje ljudi. Mi želimo da ljude povežemo. Jednostavno rečeno, kantonizovano Kosovo u kojem bi različite etničke grupe živlele odvojene živote u svojim zaštićenim oblastima nije održivo. A kada se jednom uvede, više se ne može ukinuti. Kantonizacija je popustanje pred očajem. Ja želim više za svoju zemlju.

Razumem strah koji Srbi osećaju. Strah pojačava etničke podele i nepoverenje. Nivo etničke integracije je nizak. Svako treba da prihvati svoj deo odgovornosti za ovo. Albanci moraju prihvatiti deo krivice. Enklave podstiču gradjenje mitova i nepoverenje. Bes se gomilao, a nezakonite paralelne strukture onemogućile su integraciju lokalnih Srba. Paralelne srpske bezbednosne i pravosudne strukture koje podržava Beograd neometano funkcionisu na severu Mitrovice, pod kontrolom siledžija – a to je loše za Srbe koji tamo žive.

Istinska debata između Kosovara i UNMIK-a je izostala i nastao je ogroman jaz između Kosovara i međunarodnih institucija. UNMIK bi morao više verovati predstavnicima lokalne vlasti; razumemo odredbe rezolucije 1244, ali ne možemo zauvek ostati u cistilistu.

Za sada, planovi UNMIK-a tiču se samo disciplinovanja društva, a ne i njegove demokratizacije. Gotovo sve zahteve Kosovara da im se dodeli veća odgovornost za sopstveni narod i zemlju blokirao je UNMIK.

Svi živimo u zemlji u kojoj su na desetine hiljada ljudi ugroženi siromastvom, a stopa nezaposlenosti dostiže gotovo 60 procenata. Snabdevanje električnom energijom je neizvesno. Voda iz vodovodnog sistema nije za pice. Školski i zdravstveni sistem su nam preopterećeni i nedovoljno finansirani. Uz male nade za budućnost, naša omladina – i albanska i srpska – prepustena je ulici.

Gotovo sve ove oblasti bile su pod kontrolom UNMIK-a. Ipak, zivotni standard na Kosovu se ubrzano pogorsavao.

Kombinacija beznadja, straha i nepoverenja posejala je seme etnickog sukoba.

Tako, kada je srpski tinejdzet ranjen iz vatrenog oruzja iz automobila u prolazu, Srbi su pretpostavili da su to ucinili Albanci – mada su pocinioci i dalje nepoznati – pa su organizovali protestne skupove i blokirali puteve. Medjunarodne snage nisu sprecavale ove blokade puteva, sto je izazivalo sve glasnije negodovanje. Onda, kada je albanski decak na televiziji izjavio da su on i njegovi drugovi skocili u reku bezeci od Srba i da su se njegovi prijatelji udavili u reci, to je imalo efekat varnice koja je izazvala pozar.

Protesti protiv nasilja prerasli su u nasilje. Sok i ponizenje bili su pojacani strahom i besom.

Sada moramo raditi na izgradnji buducnosti – buducnosti za sve Kosovare. Videli smo kako nas mrznja i podele unistavaju i sada moramo raditi zajedno – doslovno. Albanci ce pomoci da se obnove srpske kuce koje su unistene i tako zapoceti obnovu podeljene zemlje. Vlada Kosova vec je namenila pet miliona evra za tu svrhu.

Svi moramo jednoglasno osuditi nasilje na obe strane. To moramo uciniti iskreno i ne smemo dozvoliti da se to koristi samo za sticanje politicke koristi. Treba osuditi one koji su vrsili nasilje. Vazno je da zbog toga ne bude osujecena kolektivna volja Kosova da postane nezavisna i suverena drzava.

Ne smemo dozvoliti da se ovo ikada ponovi. To ne znaci da samo KFOR treba da bude bolje pripremljen, vec to vazi i za Kosovare koji rade na polju bezbednosti i pravosudja, i narocito na prikupljanju obavestajnih informacija, tako da ekstremisti na obe strane, oni koji izazivaju nevolje, mogu biti zaustavljeni.

Potrebno je da se angazujemo u istinskom dijalogu sa medjunarodnom zajednicom o tome kako sacuvati poverenje ljudi u politicki proces. Kosovski politicari se takodje moraju angazovati u radu s ljudima i pokazati da rade u korist svoje zemlje, a ne da samo skupljaju politicke poene.

Moramo suciti Beograd sa jasnim izborom: ili cete podrzati integraciju lokalnih Srba i biti deo resenja ili se pripremite da postanete deo problema i suocite se sa posledicama koje to povlaci pred medjunarodnom zajednicom.

Hasim Taci je predsednik Demokratske stranke Kosova.

Location: [Kosovo](#)
[Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-krenimo-napred>